

# NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

**Hoofdredactie:** P. H. Schmitz S. J., Ignatius College Valkenburg (L.) Telef. 35. **Mederedacteurs:** Jos. Cremers, Hertogsingel 10, Maastricht; F. J. H. M. Eyck, Beek (L.); J. Pagnier, Alexander Battalaan, Maastricht. **Uitgever:** M. Huydts, Breedestraat 2, Maastricht. Tel. 1306

Versijnt **Vrijdags** voor den eersten Woensdag der maand en wordt den Leden van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg gratis en franco toegezonden. Prijs voor niet-leden f 3,60 per jaar, afzonderlijk nummer 30 cent. Auteursrecht voorbehouden.

**INHOUD.** Aankondiging der Maandelijksche Vergadering in Mei. = Nieuwe Leden. = Errata in No. 3. = Verslag Maand. Vergadering 2 April. = P. Hens, Avifauna van Limburg. (vervolg). = C. van der Lugt, S. J., Een laat antwoord. (slot). = C. Franssen, Eenige soorten uit de Limburgsche Lepidopterenfauna. = P. van Rheden, De Moeraskalkafzetting van Gulickshof nabij Susteren (L.).

Maandelijksche Vergadering  
op WOENSDAG 7 MEI e. k.  
in het Natuurhistorisch Museum,  
precies om 6 uur.

## NIEUWE LEDEN.

Pensionaat der Eerw. Zusters Ursulinen, Groote Gracht, Maastricht; de heeren: J. de Haan, Molenstr. 13, Weert; Albert Hayen, No. 98, Gronsveld; L. Grégoire, Glacisweg 15, Maastricht; J. Hautvast, Brusselsche weg 64, Maastricht; J. Defesche, Dir. Commercial v/d. Céramique, Maastricht; Henri van Oppen, Groote Gracht, Maastricht; H. v. d. Voort, Chasséstraat 6, den Haag; Willem Retera, Sigarenfabrikant, Maastrichterlaan, Beek L.; Wel Eerw. Heer E. M. Kruijtzter, Toussaintkade 43, Den Haag; P. Hummelinck, Oosthavenkade 39, Vlaardingen; C. G. G. J. van Steenis, Ferd. Bolstraat 5, Utrecht.

**Errata** in het Maartnummer. Blz. 33 kolom 2 regel 22 v. o. lees: ziemlich — blz. 37 kol. 1 r. 32 v. b. staat: Noordelijken nominaatvorm, lees: Noordelijken vorm — blz. 41 kol. 2 r. 1 v. b. lees: Vliegenvangers.

## Verslag der Maandelijksche Vergadering van 2 April i.l.

De vergadering droeg dezen keer een feestelijk karakter. Het gold, het 25-jarig jubileum van onzen voorzitter, dat Z. E. op 18 Maart i.l. in foro et choro gevierd had; nu ook in den schoot van het genootschap passend te herdenken. Ongeveer 70 leden en vrienden van het genootschap waren tegenwoordig. Nadat Rector **Jos. CREMERS** als voorzitter de vergadering om 6¼ u. geopend had, nam de ondervoor-

zitter **Dr. van der MEER** het woord tot een hartelijke toespraak.

Al heeft ook het Bestuur van het gen., aldus spr., op den feestdag zelf reeds den feesteling gemeenschappelijk zijn gelukwensen aangeboden, dan geschiedde dit toch meer in eigen naam; vandaag echter biedt zich eindelijk ook aan de leden de gewenschte gelegenheid aan, hun voorzitter te huldigen en hem hun blijde deelneming aan zijn feest tegelijk met de dankbare erkenning van zijn 12½-jarige werkzaamheid als stichter en leider v.h. genootschap uit te spreken. Met groote voldoening zien wij thans allen terug op datgene, wat U in deze jaren tot stand hebt gebracht ter bevordering der natuurwetenschappelijke interessen in de provincie Limburg. U moogt ook nog zoo zeer als de geperсонificeerde bescheidenheid de verdiensten van uw arbeid in de schaduw stellen en de lofspreuken der bewonderaars afwijzen, ons mooie museum en zijn rijke verzamelingen, onze bloeiende vereeniging, zijn bibliotheek, museumtuin, dit alles is uw werk. Moge het U gegeven zijn, nog lange, lange jaren Uw volle werkkraft te wijden aan de zoo moeizaam begonnen en zoo voorspoedig bloeiende onderneming.

De **voorzitter** dankt spreker voor zijn waardeerende woorden en alle aanwezige en afwezige leden en vrienden voor de bewijzen van oprechte vriendschap, die hij bij deze gelegenheid van hen mocht ontvangen. Alles, wat hij tot stand had kunnen brengen, dankte hij geheel en al aan de medewerking zijner vrienden, vooral aan de leden van het bestuur. Hij zou probeeren, zich de verdiensten, die men hem al te welwillend reeds nu toeschreef, door verdubbelden ijver tenminste in de toekomst te verwerven.

Daarna hield **P. F. Rüschkamp S. J.** (Bonn) een lezing over de geschiedenis der Reptielen



sedert het eerste optreden dezer klasse van gewervelde dieren in het Perm.

Heden algemeen aangenomen is Lyell's theorie van de continuïteit van het leven. De Wetenschap is er nog ver van af zekerheid te kunnen geven omtrent de factoren der ontwikkeling, maar eenmaal zal de waarheid zegevieren, volgens Spr. door de verbinding der zuivermechanisch darwinistische opvatting met de neolarmarckistische, die alléén innerlijke ontwikkelingswetten eischt.

Over den oorsprong der Vertebraten en dien der Viervoetige Dieren zegt ons tot heden de Palaeontologie niets als uitgemaakt, maar, volgens Spr., zijn uit de Amphibieën met name uit de Stegocephalen van het Carboon de Reptielen ontstaan, uit de Reptielen weer de Vogels. Wat de Zoogdieren echter betreft, hun oorsprong ligt, zuiver palaeontologisch beschouwd, nog in het duister.

Een groot aantal prachtige projecties gaven een duidelijk beeld van de Reptielen uit het palaeozoïsch-Perm, en vooral van die uit het Mesozoïcum (Trias-Jura Krijt).

Met gespannen aandacht volgde het talrijke gehoor den spr. door de machtig groote menigte van land-, water- en lucht reptielen, die van het Perm af tot het einde van het Krijt leefden, waaronder geslachten van de reusachtigste dieren, die ooit bestaan hebben.

Groote ontwikkelingslijnen werden aange-toond van kruipende naar loopende, springende, vliegende soorten, die land en lucht veroverden. Andere groepen pasten zich aan het waterleven aan, en konden het tot den idealen vischvorm brengen. (Ichthyosauriërs).

De schatten uit het Maastrichter Krijt (Senoon), zooals de *Allopleuron Hoffmanni* (thans opgesteld in het museum van het Natuurhistorisch Genootschap aldaar) en de beroemde *Mosasaurus*, 1795 naar Parijs ontvoerd, maar in afgietsel nog te Maastricht, werden niet vergeten.

Zich niet beperkend tot de lichtbeelden, gaf Spr. bij ieder tijdperk een vluchtigen blik op het overige planten- en dierenrijk, om ten laatste te wijzen op de nog levende repraesentanten der Reptielen, die hoewel minder groot en opvallend, toch door hun duizenden soorten een goede vertegenwoordiging blijken te zijn: zooals de Krokodillen, Schildpadden, Hagedissen en Slangen.

Met recht wees spreker aan het einde der voordracht erop, hoe machtig en rijk in het licht der ontwikkeling Gods macht straalt, die de eerste levensvormen schiep met zulk een ontwikkelings- en aanpassingsvermogen.

De Voorzitter dankt den spreker en sluit de Vergadering te ruim acht uur.

## AVIFAUNA der Nederlandsche Provincie Limburg,

benevens eene vergelijking met die der aangrenzende gebieden door

P. A. HENS, Valkenburg L.

### B. Systematisch Overzicht.

ORDO : PASSERES. — Fam. : CORVIDAE.

GENUS : CORVUS L. 1758.

*Corvus corax corax* L. — Raaf. — Duitsch : Kolkrabe. Fransch : Grand Corbeau.

Ofschoon Mr. Dr. R. Baron Snouckaert van Schauburg in zijn *Avifauna Neerlandica*, 1908, p. 7, de Raaf als voorkomende in alle provinciën vermeldt, is mij uit de laatste 15 jaren geen enkel geval van waarneming dezer soort in Limburg ter oore gekomen. In de verschillende mij bekende Limburgsche vogelcollectiën heb ik de Raaf evenmin aangetroffen terwijl geen onzer ornithologen omtrent haar tegenwoordige verbreiding in deze provincie positieve gegevens kon verstrekken.

De Heer R. Smeets te Valkenburg deelde mij mede, dat wijlen zijn vader tusschen 1840—1850 jonge Raven verkreeg uit het z.g. Geerendal tusschen Oud-Valkenburg en Gulpen. In het laatst der vorige eeuw was de soort daar echter reeds lang verdwenen.

Vervolgens vernam ik door tusschenkomst van den Heer J. Knols te Houthem nog het volgende omtrent de vroegere verbreiding van de Raaf in Limburg.

De jachtopziener van wijlen den Heer A. Ba-

ron Michiels v. Kessenich te Nuth, J. A. Kisters aldaar, herinnert zich nog (Sept. 1922), dat voor ruim 50 jaren onder de gemeente Schinnen op het landgoed „Terborg” een Ravenpaar woonde. In een der aldaar staande hooge denneboomen had het ieder jaar zijn nest. De vogels geleken op Zwarte Kraaien, doch waren ongeveer zoo groot als een Buizerd. Hun stem was harder en grover dan die der Kraai. Ieder jaar kwamen zij terug om op genoemd landgoed te broeden. In den winter waren zij waarschijnlijk naar elders vertrokken, althans zag men hen in dat jaargetijde daar nimmer. Tot welk tijdstip de vogels aldaar genesteld hebben kon Kisters niet juist meer zeggen. In 1870 waren ze er nog. Tusschen dat jaar en 1883 was mijn zegsman elders. Bij zijn terugkomst in laatstgenoemd jaar waren de vogels verdwenen en nimmer is sindsdien een Ravenpaar meer te Schinnen waargenomen.

Kisters deelde nog mede, dat ieder jaar slechts één paar te Schinnen broedde. In den